

Pentru a izbândi prin noi înșine, trebuie întâi de toate, să fim noi înșine!

Libertate, Democrație, Prosperitate

O viziune liberală asupra societății românești este mai necesară ca oricând. În condițiile în care, într-o lume sfâșiată de conflicte, globalismul și-a dovedit vulnerabilitățile, rolul națiunilor se dovedește, în continuare, deosebit de important. Națiunea română își are, în acest context, rolul distinct în concertul națiunilor, și, de asemenea, propria misiune într-o Europă unită. Ceea ce înseamnă, în primul rând, că trebuie să ne asumăm un destin propriu, ca expresie a suveranității naționale.

Absența ALDE de pe prima scenă politică a țării, consecință a unor manevre obscure și a unor agresivități fățișe împotriva liderilor săi, a dus la dispariția, din Camerele legislative, a unei voci autentice liberale.

Liberalismul a fost indisolubil legat de evoluția societății românești. Liberalismul a fost artizanul României Mari și al recunoașterii ei internaționale. Liberalismul a definit, în perioada interbelică, cadrul constituțional și strategic al primei modernizări a României. Și tot liberalismul a fost acela care, prin negocierea aderării la Uniunea Europeană și guvernarea din primii ani de după aderare, a permis, prin liberalizarea circulației persoanelor, mărfurilor și capitalurilor, precum și prin investițiile fără precedent în întreaga istorie modernă, declanșarea celei de-a doua modernizări a țării.

ALDE, ca partid de sorginte liberală, este un promotor al libertății, sub toate aspectele ei. În timpul comunismului, aveam libertatea de a gândi. Lipsită, însă, de celelalte dimensiuni ale libertății, libertatea de a gândi o resimțeam ca pe o suferință. După 1990, am căpătat libertatea de a ne exprima gândurile, de a vorbi. Adesea, această libertate a fost exercitată în exces, încât mulți dintre noi vorbeau fără să mai aibă timp să și gândească. **A venit timpul să urcăm o nouă treaptă a libertății, să dovedim că între timp ne-am educat să fim liberi și anume să avem libertatea de a schimba!**

Orice se poate face prin revoltă, mai puțin o schimbare durabilă. Pentru asta nu e suficientă revolta, e nevoie de o disciplină a schimbării. Asta presupune existența unui reper care pentru ALDE e asumarea unui destin propriu, a unei identități, a unei demnități suverane. **În plan intern, statul român trebuie să coboare în mijlocul societății care l-a creat, să evite riscuri și să creeze oportunități. În plan extern trebuie să fim o voce și nu ecoul vocilor altora.**

În ultimele două decenii peste patru milioane dintre cei mai buni fii ai noștri și-au căutat norocul departe de țară fără să știm dacă se vor mai reîntoarce. Dar reîntregirea care trebuie să se petreacă nu doar cu teritoriile noastre pierdute, dar și cu fiii noștri risipiți prin lume, nu se poate face decât dacă spațiul românesc va înceta să mai fie unul al dezolării și al deznădejdi. Astfel încât noi să adăugăm tradițiilor părinților noștri strădaniile noastre, iar fiii noștri să ne urmeze, împlinind ceea ce noi n-am reușit să împlinim. Aceasta este profesiunea de credință față de națiunea română a Partidului ALDE.

Conștientă de rolul său de purtător și promotor al valorilor liberale - valori a căror absență se resimte, în prezent dureros de către români - ALDE își propune revenirea pe prima scenă politică a țării, iar Congresul din 22 octombrie 2022 marchează expresia acestei voințe.

VIZIUNEA DOCTRINARĂ

Principalul obiectiv politic al ALDE este acela de a pune în operă un sistem instituțional centrat pe respectarea drepturilor individuale, precum și dezvoltarea unei comunități politice naționale organizate în cadrul european mai larg, potrivit principiilor libertăților civile, politice și economice, precum și ale justiției și solidarității sociale.

ALDE propune un proiect politic fondat pe relația dintre *libertate, democrație și prosperitate.*

ALDE își asumă, într-o sinteză doctrinară, valorile dreptei democratice.

În această sinteză, precumpănitoare este dimensiunea liberală. Iată valorile liberalismului pe care noi le reafirmăm:

- Liberalul respectă și cultivă libertatea, proprietatea privată, piața liberă, concurența și libera inițiativă ;
- Libertatea este suportul acțiunii umane. Libertatea, în forma individuală și spontană, cunoaște o singură limită: dreptul și libertatea celorlalți ;
- Liberalul acceptă și cultivă dreptul la diferență ;
- Liberalul are încredere în om și în raționalitatea lui. În acest fel, liberalismul este o formă de umanism.
- Statul este și rămâne “un rău necesar”. El este reglator și supraveghetor, nu actor părtinitor și corupt. Statul are ca scop eliminarea sărăciei și nu fructificarea ei populistă;
- Liberalul respinge iluziile de tip socialist. Socialismul caută să limiteze bogăția; liberalismul caută să limiteze sărăcia. Socialismul vrea să distrugă interesul privat; liberalismul vrea să apere interesele private în singurul mod sigur și drept în care pot fi apărate, și anume prin împăcarea lor cu drepturile publice. Socialismul vrea să îngrădească inițiativa; liberalismul vrea să elibereze inițiativa de limitările privilegiilor și preferințelor;
- Liberalul este potrivnic colectivismului și totalitarismului. Astfel, liberalul este, esențialmente, un democrat ;

Liberalismul are ca prioritate dezvoltarea economică.

Statisticile spun că economia României are, în prezent, o evoluție crescătoare. Dar creșterea economică se datorează într-o măsură prea mare consumului. În perioada care urmează resursele creșterii trebuie să fie mai ales investiționale. Dacă în numeroase domenii capitalul străin a devenit preponderent, este momentul să oferim capitalului românesc oportunități de dezvoltare, astfel încât inițiativa locală să fie stimulată, iar noua generație de întreprinzători români să se simtă la ea acasă în România.

În același timp, însă, trebuie să existe un raport just între dezvoltarea economică și coeziunea socială, cultivarea spiritului întreprinzător trebuie să contribuie la prosperitatea de ansamblu a societății românești. Prosperitatea economică nu trebuie căutată doar în paginile Monitorului Oficial, ci și în calitatea vieții, în modul în care cetățenii îmbină orizontul pe termen scurt, cu cel pe termen mediu și lung în proiectele personale, în starea de bine și încrederea în viitor. Faptul că majoritatea românilor consideră că țara noastră se îndreaptă într-o direcție greșită iar imboldul de a părăsi țara încă persistă sunt dovezi că în privința standardului de viață și al contractului social, clasa politică a rămas datoare națiunii române.

Viziunea liberală a dezvoltării economice, bazate pe economia de piață, se asociază celei privind coeziunea socială. Astfel:

Construcția instituțională se bazează pe principiul subsidiarității.

Conform acestui principiu, statul și comunitățile locale renunță la preluarea unor sarcini ce pot fi îndeplinite de cetățeni sau de comunități mai mici. Ceea ce un cetățean poate realiza la fel de bine singur, în familie și în colaborare benevolă cu alții, i se poate lăsa în seamă.

Politica socială se întemeiază pe principiul solidarității.

Într-o formă simplă, solidaritate înseamnă preluarea de către comunitate sau, după caz, de către stat, a riscurilor pe care persoana nu le poate, singură, înfrunta.

În viziunea noastră, solidaritatea și subsidiaritatea se îmbină într-o concepție unitară, ce are în vedere descentralizarea, sporirea rolului comunităților locale, o politică socială activă, precum și creșterea siguranței persoanei.

Parteneriatul social este în strânsă legătură cu subsidiaritatea și cu solidaritatea.

Dacă în ceea ce privește solidaritatea e vorba de suplinirea unui deficit de responsabilitate, anume protejarea unor categorii vulnerabile de către categoriile active, iar în ceea ce privește subsidiaritatea e vorba de delegarea de responsabilitate, în ceea ce privește parteneriatul, se pune problema cumulării de responsabilitate, susținerea reală a **societății civile** ca parte integrantă a actului politic și a mecanismului decizional, partenerii sociali fiind, prin informare și consultare, parte a procesului decizional.

Construcția liberală a pieței libere se însoțește cu etica economiei de piață.

Aceasta presupune o justă întrepătrundere a ordinii economice și a ordinii sociale. Viziunea etică a liberalismului este completată astfel încât proprietatea privată să capete o dimensiune socială, iar dreptatea socială se instituie la întrepătrunderea dintre individualism și solidaritate. Este ceea ce se poate numi economie socială de piață.

În ceea ce privește emanciparea culturală, extrem de necesară în perioada de tranziție, susținerea doctrinară vine din filonul conservator.

Nu este prima oară când această întrepătrundere are loc. La fel a procedat liberalismul și după Primul Război Mondial, odată cu dispariția Partidului Conservator, preluând o bună parte dintre ideile sale.

Când vorbim de cultură, avem în vedere sensul larg al termenului, și anume cultura înțeleasă ca o componentă esențială a civilizației. **Conservatorismul este cel care poate armoniza într-o formă adecvată raportul național-universal, adaptând evoluția societății românești la un circuit larg de valori, păstrând, în același timp, specificul național și promovând cultura autentică.** În prezent, grupurile politice care se revendică de la conservatorism îi deturneză sensurile către naționalism, suveranism sau izolaționism, fără să conștientizeze faptul că « ismele » de orice fel deturneză sensul autentic al conservatorismului.

Iată câteva dintre ideile gândirii conservatoare pe care ALDE și le asumă :

Asigurarea unei evoluții organice, pragmatice a societății și evitarea anarhiei, experimentelor și crizei de autoritate.

Noi nu alegem între terapia lentă și terapia de șoc; calea noastră este terapia fermă, bazată pe pași siguri. În această privință, valorile fundamentale sunt ordinea, stabilitatea și continuitatea. Aceasta presupune un minuțios management al riscului în derularea actului de guvernare.

Înțelegerea tranziției ca un proces esențialmente cultural și preocuparea pentru emanciparea mentalităților.

Pentru noi, politica și cultura sunt indisolubil legate. Politica românească s-a născut din cultură. Câtă vreme oamenii de cultură au fost și oameni politici, România a avut înfăptuiri pe care le omagiem cu mândrie. Când, după cel de-Al Doilea Război Mondial, politicul a disprețuit cultura, folosind-o ca un instrument al autorității, am ieșit din propria istorie, poporul român a intrat într-o formă de exil interior din care nu ne-am izbăvit nici până azi. Politicul nu se poate recupera decât prin cultură și educație.

Cultivarea tradiției, ca important factor de stabilitate și o legătură organică între tradiție și modernitate.

În ultimul timp, diferite forme ale ideologiilor neomarxiste, exprimate prin corectitudine politică fanatizată, încearcă să ne rupă de propria tradiție, care este cea a credinței, a familiei, a reperelor culturale naționale. ALDE consideră că tradiția și modernitatea sunt indisolubil legate când vorbim de continuitatea spirituală a poporului român.

În centrul sistemului nostru de valori stă omul, fie că e vorba de individul abstract, egal cu ceilalți în fața legii și în competiția economică, fie că e vorba de persoana înzestrată cu darul unicității, cu atașamentul său față de tradiții și năzuințele sale de viitor. Omul, în viziunea noastră, trebuie să fie protejat în drepturile sale fundamentale, dar trebuie să fie, de asemenea, conștient de oportunitățile și de responsabilitățile ce decurg din aceste drepturi. Asta înseamnă că într-o societate purtătoare a valorilor liberale, omul trebuie să posede un anumit nivel de educație care să-i confere atributul de a fi liber în opțiunile sale. Un om liber poate nu doar gândi altfel, dar poate avea și inițiativa ca lucrurile să se schimbe. Societatea viitorului este o societate a redefinirii

paradigmele statului dar și una a tehnologiilor înalte, a spațiilor digitale, a informației și a comunicării. **Un om cu inițiativă este un om liber. Iar un om liber este un om educat.** Educația este una dintre expresiile cele mai profunde ale viziunii investiționale pe termen lung.

Astăzi, ALDE preia stindardul sentimentului național. Procesul de emancipare a națiunii române nu s-a încheiat. Trebuie să depășim complexul de națiune mică. Ceea ce înseamnă să refuzăm, cu demnitate, orice tutelă și să ieșim din obsesia monitorizărilor neîntrerupte, care bântuie prin toată istoria noastră. Nu trebuie să așteptăm să hotărască alții înaintea noastră, pentru ca noi să facem ca ei. Nu trebuie să privim peste umăr, ca și cum am cere voie de la cineva, atunci când ne manifestăm opțiunile. Nu trebuie să ne mai cerem iertare, fără să fi greșit. Trebuie să dăm diplomației românești determinare și personalitate. Nu trebuie să acceptăm atitudini superioare și - sub aparența unei duiosii părintești, deci cu atât mai jignitoare - atenționări din partea reprezentanților diplomației acreditați la București. Nu trebuie să așteptăm de la nimeni certificate de bună purtare.

ALDE consideră că România merită, în virtutea tradițiilor și suferințelor sale istorice dar și a atașamentului și determinării pentru traseul său european, un loc meritos printre statele Europei. Dar asta se va întâmpla, în primul rând, prin asumarea noastră, prin modul în care ne apărăm demnitatea și ne definim destinul propriu.

VIZIUNEA STRATEGICĂ România trebuie să-și făurească un destin propriu !

Pentru a izbuti prin noi înșine, spuneam, trebuie mai întâi să fim noi înșine!

Istoria noastră a fost, încă de la începuturi, odată cu întemeierea principatelor române, un șir neîntrerupt de monitorizări și constrângeri venite din afara granițelor noastre. Fie că au fost pretinse în numele forței, fie că au fost pretinse în numele democrației, aceste monitorizări și constrângeri au transferat voința națională în întregime sau în bună parte, unor decizii străine.

România a semnat un tratat de aderare la Uniunea Europeană și un altul la Alianța Nord-Atlantică. Suntem semnatori ai altor tratate internaționale și ai unor parteneriate strategice cu alte state. Suntem parte a acestei lumi și e firesc să avem aliați și parteneri. Aceste apartenențe la structuri economice și de securitate, la înțelegeri care privesc viitorul nostru și al planetei nu constituie o știrbire a suveranității noastre, căci le-am semnat respectând procedurile constituționale interne și fără să ne silească nimeni. Ele ne pot influența destinul, căci înțelegerile trebuie respectate. Ele însă, nu ne pot suplini destinul.

Înțelegerile se bazează pe respect reciproc, ele sunt ca niște drumuri cu dublu sens, ceea ce le este permis lor trebuie să ne fie permis și nouă, ceea ce ne este interzis nouă trebuie să le fie și lor interzis. Iar dincolo de asta, mai există ceva, o asumare națională, un sens, un destin care trebuie să fie numai al nostru, bazat pe tradițiile și pe aspirațiile noastre și care să fie legitimat de voința cetățenilor români, liber și legal consimțită. Destinul unui stat care nu aparține unei structuri federative, ci este unitar, indivizibil și suveran, nu poate fi definit exclusiv prin tratate și nu trebuie supus, decât cu prețul umilinței, monitorizărilor și controlului extern. Suntem o națiune ce are conștiință de sine. Așadar, primul pas în edificarea unui destin propriu este ieșirea din captivitatea monitorizărilor și mecanismelor de control care nu fac decât să perpetueze unele nedreptăți istorice.

Programul Marii infrastructuri

Mândria națională, demnitatea națională se consolidează în jurul unor programe de amploare care capacitează energiile națiunii și dau românilor un sentiment de încredere și de solidaritate. Un astfel de program național trebuie să devină cel legat de Marea Infrastructură din România.

Lipsa unei infrastructuri moderne, funcționale este resimțită ca o traumă de către români și dă națiunii noastre un sentiment neliniștitor de neîmplinire și neputință. Demararea Programului Marii Infrastructuri ar oferi convingerea că și la noi se poate, că pământul în care ne-am născut e un loc în care merită să trăiești ori să te reîntorci.

Realizarea mării infrastructuri nu are doar o valoare morală. Ea ar contribui la competitivitatea și funcționalitatea economiei românești și, ceea ce este cel puțin la fel de important, la o economie de timp, știut

fiind că modul de utilizare a timpului ca resursă dă expresia prosperității economice, sociale și personale a unei națiuni.

În primul rând, Programul Marii Infrastructuri trebuie definit ca atare. Într-o descriere simplă acest program conține:

- a) Dezvoltarea rețelei de autostrăzi care să lege provinciile istorice între ele și România de marile trasee continentale;
- b) Construirea rețelei de cale ferată rapidă care să lege capitala de frontiera de vest (București – Craiova – Timișoara), de frontiera de nord-vest (București – Cluj Napoca) și de frontiera de nord-est (București – Iași, Suceava);
- c) Construirea de noi aeroporturi și modernizarea celor existente (cu deosebire pentru zboruri internaționale și zone cargo);
- d) Realizarea Strategiei Dunării, transformarea Dunării într-o adevărată autostradă fluvială și reînvierea gloriei de odinioară a porturilor dunărene;
- e) Extinderea sistemelor naționale de irigații;

În al doilea rând, Programul Marii Infrastructuri trebuie asumat. Așa cum s-a procedat la inițierea procesului de aderare la Uniunea Europeană, când toate partidele parlamentare au semnat demararea negocierilor cu UE, programul trebuie să fie rezultatul voinței comune a tuturor partidelor parlamentare care să și-l asume prin semnătură. Acest parteneriat politic este necesar pentru că programul se va întinde pe mai multe legislaturi și Guvernele succesive nu trebuie, cu vanitate, să încerce, fiecare, să inventeze din nou roata.

În al treilea rând, Programul Marii Infrastructuri trebuie să aibă o foaie de parcurs, bazată pe obiective și termene precise. Foaia de parcurs trebuie să fie temeiul unui contract simbolic între clasa politică și națiunea română. Periodic, Guvernul trebuie să prezinte stadiul de realizare a Programului Marii Infrastructuri, modul în care obiectivele și termenele sunt îndeplinite.

În al patrulea rând, în ce privește finanțarea, trebuie spus că în România deceniului trei nu aceasta este principala problemă, ci voința politică, viziunea strategică și capacitatea managerială de a le aplica. În ce privește resursele financiare, socotind că acest program va valora ca ordin de mărime, cca 50 de miliarde de euro, aceste sume pot fi mobilizate prin utilizarea instrumentelor piețelor financiar-bancare, prin reorientarea fondurilor europene, prin alocări bugetare corespunzătoare, prin utilizarea eficientă a datoriei publice.

Programul Marii Infrastructuri are o valoare simbolică și una economică. Dar nu numai atât, realizarea lui poate fi și o șansă de reabilitare, poate unica, a clasei politice românești.

Creșterea capacității de refinanțare a economiei românești

România nu și-a dovedit rezistența față de șocurile externe. Amintind de necesitatea de a avea un destin propriu, de a formula proiecte de anvergură națională, trebuie să adăugăm că este esențial ca România să poată dispune de cât mai multe resurse pentru a depăși crizele, pentru a-și acoperi deficiturile, acolo unde ele există, și de a-și finanța dezvoltarea. Ceea ce înseamnă că trebuie să ne creăm mecanismele de finanțare și refinanțare.

Capacitatea de finanțare a mediului de afaceri este insuficientă, de vreme ce gradul de intermediere financiară este de numai 26%, de trei ori mai mic decât media Uniunii Europene.

Capacitatea de finanțare din resurse interne a deficitelor bugetare este limitată, de vreme ce activele sistemului financiar-bancar sunt relativ reduse, lucru valabil pe toate palierele, financiar și non-financiar, asigurări și piață de capital, capitalizarea fondurilor de investiții și a fondurilor de pensii, iar instrumentul datoriei publice limitat de utilizarea sa în exces.

Capacitatea de absorbție a fondurilor europene este slabă, sumele pierdute din cauza lipsei de operaționalizare și absorbție efectivă s-au ridicat, de la momentul aderării, la nivelul a zeci de miliarde de euro. Numai în exercițiul financiar 2014 – 2020, fondurile de investiții și structurale neabsorbite efectiv se ridică la peste 13 miliarde de euro. În aceste condiții, capacitatea de a absorbi în perioada următorului exercițiu financiar 2021 – 2022 cele 80 de miliarde de euro alocate prin bugetul multianual și PNRR este serios pusă sub semnul îndoielii.

Creșterea capacității de finanțare din resurse interne și de absorbție a resurselor externe ține de modul în care Guvernul va ști să conlucreze cu autoritățile de reglementare a piețelor financiare, cu finanțatorii externi, cu mediul de afaceri. În lipsa unei asemenea capacități, agențiile de rating vor păstra România într-un spațiu de neîncredere și economia României va continua să fie vulnerabilă la șocurile externe.

Politicile naționale din domeniul educației, sănătății, culturii și cercetării

Domeniile ce țin de educație, sănătate și creativitate sunt atribute ale politicilor naționale. În ce le privește, tratatele la care România este parte sau reglementările internaționale, inclusiv cele ale Uniunii Europene, sunt restrânse ca număr și au în mare parte, statut de recomandare.

Modul de abordare a acestor domenii arată cât de precară este, în cadrul politicilor naționale, înțelegerea, emanciparea și protejarea ființei umane. Disprețul față de cetățean, menținerea lui într-o perpetuă stare de insatisfacție, generatoare de frustrări și energii negative, precum și deturnarea aspirațiilor sale prin manevre populiste constituie, în mod cronic, trăsături negative ale actului de guvernare.

În ce privește educația, orice formă de organizare poate naște performanță.

Nu schimbările permanente, improvizatiile generatoare de confuzie și iluziile propagandistice de tipul „României educate” pot îmbunătăți actul de educație. Sistemul de învățământ trebuie, în primul rând, să fie stabil. Autorii manualelor trebuie selectați cu grijă, iar statutul profesional, material și moral al profesorilor respectat. Ignorarea atât a dobândirii, prin școală, a unei culturi generale, cât și a învățământului dual, adaptat nevoilor practice,

face ca învățământul să nu contribuie la formarea personalității elevului, să dea un sentiment de inutilitate, să genereze formalism și abandon școlar. Școala și familia trebuie să creeze o formă de parteneriat, în care școala să fie o prelungire a spațiului familial, iar familia, o formă de învățare permanentă.

Așa cum fericirea nu se capătă prin lege, nici educația nu se capătă prin lege. În sistemul de educație conduita e deosebit de importantă, că vorbim de profesori, de părinți sau de copii. Elevul trebuie îndrumat spre cunoaștere, dar și spre autocunoaștere, ceea ce presupune ca actul de educație să aibă în vedere caracterul unic, irepetabil, al fiecărui elev. Clasa politică nu are alte îndatoriri decât pe acelea de a oferi prin propria educație modele și nu anti-modele umane, și de a asigura, prin buget finanțarea educației fiecărui elev, ținând seama de particularitățile formei de organizare, de stat sau private. Poate că nicăieri ca în domeniul educației, evoluția organică, lipsită de improvizatii, nu este mai valabilă.

Nu ni se prezintă o viziune clară cu privire la sănătate. Bolnavii sunt mai degrabă clienți decât pacienți. În loc să aibă un rol protector, de siguranță publică, domeniul sănătății a devenit agresiv, din calea-afară de comercial, cu o publicitate nepotrivită, în expansiune, cu prețuri prohibitive, cu asigurări publice de sănătate iluzorii, cu pachete de medicamente gratuite și programe publice restrânse și inoperante, cu o incapacitate investițională cronică a managementului public. Probabil că nu mai există nicio țară în lume în care de treizeci de ani să nu se mai fi construit niciun spital public, nu mai vorbim de spitale regionale, sau de urgență/universitare.

Precaritatea și arghirofilia sistemului medical au fost dovedite cu asupra de măsură în timpul pandemiei de coronavirus. Cheltuieli și proceduri inutile, unele, precum isoletetele, provocând chiar imagini de coșmar, o industrie spontană prosperă și clientelară, achiziții iresponsabile de vaccinuri, construirea de spații spitalicești impracticabile ori blocarea altora existente, cu consecințe grave asupra sănătății de ansamblu a societății, subordonarea întregii societăți unei dictaturi sanitare militarizate, batjocoritoare, ca orice dictatură, la adresa drepturilor omului. Măsurile haotice, adesea importate în mod servil, fără niciun discernământ, au dus la pierderi enorme, umane și materiale. Numai izolarea din primăvara anului 2020, panicardă și inutilă, a dus la pierderea din Produsul Intern Brut, a peste zece miliarde de euro.

Sistemul medical trebuie supus unei evaluări minuțioase, profesioniste, analizându-se distinct aspectele de natură penală. Prevenția trebuie să devină o instituție fundamentală. Îngrijirea sănătății trebuie să fie un atribut al managementului public și nu o sursă de psihoze prin avalanșa mediatică, de profituri ridicate sau de răfuiești politice. În ce privește spitalele regionale, așteptăm, încă, explicații din partea Guvernului pentru amânarea perpetuă a demarării proiectelor, însoțită de pierderea, până în prezent a unei finanțări de peste o jumătate de miliard de euro.

Într-o vreme, Ministerul Culturii s-a numit și al Identității Naționale și am sperat ca asta să fie de bun augur. Cum, însă, Ministerul Culturii primește o finanțare care nu ajunge nici măcar la unu la mie din PIB, s-a renunțat și la denumire, și la promovarea identității naționale.

Modul în care guvernele succesive înțeleg importanța culturii este o batjocură la adresa tradițiilor și energiilor creatoare ale națiunii române. Pentru noi Cultura va fi o prioritate de o însemnătate egală cu dezvoltarea economică. Nu poți face economie funcțională fără cultură managerială. Spiritul antreprenorial e o formă de educație și de cultură, iar tranziția însăși pe care o parcurgem, de la dictatură la democrație, de la societate

închisă la societate deschisă și de la economie centralizată la economie de piață, este în primul rând culturală, impactul ei esențial nu e nici politic, nici economic, ci ține de evoluția mentalităților.

Cât despre finanțarea cercetării, ea este ca și inexistentă. Singura contribuție în domeniul cercetării a actualului Guvern este intenția de a desființa institutele de cercetări cu care, oricum nu a colaborat niciodată.

Finanțarea consistentă a culturii și cercetării este o datorie a clasei politice. În rest, creatorii de artă și cercetătorii vor ști ce au de făcut.

Destin național înseamnă utilizarea resurselor potrivit interesului național

Nu spunem în privința asta nicio noutate, așa stă scris în Constituție. Atâta doar că articolul respectiv (135.d) nu e citit de guvernanți.

România parcurge o dublă criză, monetară, cauzată de inflație, consecință directă a modului defectuos în care a fost gestionată pandemia, și energetică, consecință, pe de o parte, a aceleiași gestionări defectuoase a pandemiei, dar și a Războiului din Ucraina, despre care nimeni nu știe când/cum o să se termine.

Nu există cauze interne pentru o criză energetică în România. Această criză este importată și guvernanții nu au folosit nicio marjă de negociere cu partenerii noștri europeni pentru a îngradi efectele importului de criză.

Orice criză recunoscută ca atare necesită măsuri excepționale. România trebuie să solicite activarea unei stări de alertă ce să permită, pe o perioadă limitată, luarea unor măsuri de politică internă care, potrivit reglementărilor pieței unice ale Uniunii Europene, astăzi nu sunt permise. Activarea unei astfel de posibilități ar duce la reîntoarcerea

prețurilor energiei electrice și gazului natural la nivelurile din 2019, protejarea nivelului de trai și salvarea industriei românești. Din păcate, în plan diplomatic, european și nord-atlantic, România nu spune niciodată „Vreau!” ci doar „Și eu vreau!” la ceea ce vor alții, ceea ce nu e de natură să promoveze interesul țării.

Capitalul românesc – componentă esențială a securității naționale

Prin noi înșine înseamnă capacitatea de a ne dezvolta, utilizând energiile naționale, dar și de a ne apăra. Delegarea de responsabilitate, în domeniul securității naționale este o soluție uneori eficientă, alteori comodă, dar prima responsabilitate trebuie să fie a noastră. Identitatea națională înseamnă limba și cultura română, tradițiile noastre dar înseamnă și capitalul românesc.

Structura capitalului existent în România, după proveniența capitalului, face ca națiunea română să fie lipsită de apărare în fața importului de criză, periclitându-și stabilitatea pe termen mediu și lung. Domeniile strategice ale economiei românești depind de voința unor centre de decizie din afara țării noastre. Majoritatea coplesitoare a sistemului bancar aparține capitalului străin. La fel în ce privește piața asigurărilor și sistemul instituțiilor financiare non-bancare, pornind chiar de la fondurile private de pensii. Metalurgia și siderurgia aparțin practic, integral capitalului străin. La fel și producția de automobile. Alte domenii, cum ar fi industria ușoară sau tehnologiile informatice, sunt, cu mici, deși notabile excepții, doar componente ale unor proiecte care se împlinesc pe alte piețe. Ca să nu mai vorbim că numeroase industrii, de la utilaj greu, camioane, tractoare și mașini agricole, locomotive, autobuze, tramvaie, până la îngrășăminte chimice, covoare, geamuri, zahăr, hârtie și cartoane (pe care le importăm din Ungaria!) practic au dispărut.

În anii '90 au existat motive obiective (lipsa capitalului românesc) și subiective (utilizarea unor metode eronate de privatizare sau privatizări de-a dreptul frauduloase) care au cauzat o atare stare de lucruri. Avem acum mijloacele de a o îndrepta.

Utilizarea unor instrumente de politici publice (ajutoare de stat, fonduri europene, programe de susținere a IMM-urilor, debirocratizare și fiscalitate stimulative), preocuparea pentru creșterea lanțurilor valorice, dezvoltarea unor modalități de susținere a accesului la piețe a micilor întreprinderi agricole și industriale, dezvoltarea diplomației economice și susținerea exporturilor sunt tot atâtea modalități nefolosite astăzi sau folosite sporadic.

Nu dorim să fim greșit înțeleși. România are nevoie de investiții străine și mediul de afaceri românesc trebuie să fie ospitalier pentru investiții străine. În același timp, capitalul străin trebuie să intre în competiție cu capitalul românesc, care să aibă șanse și oportunități egale de a se dezvolta.

